

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2017/2018

Strandenskolan Åk F-9
Risbäckskola

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Inledning

Detta dokument omfattar både elever och personal hur vi ska förhålla oss till den psykosociala arbetsmiljön. Alla elever och all personal har rätt att vistas i vår verksamhet utan att bli utsatt för trakasserier, diskriminering eller annan kränkande behandling. Rätten till lika behandling är en grundläggande mänsklig rättighet.

Alla elever – oavsett könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska ha samma rättigheter.

Skollagen

1 kap 5 § Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

1 kap 10 § I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

5 kap 3 § Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

6 kap 8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

6 kap 9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

6 kap 10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

detta till förskolechef eller rektor. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Diskrimineringslagen 3kap 1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828).*

Diskrimineringslagen 3kap 2§ Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828).*

Diskrimineringslagen 3kap 3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett stöd för oss på Strandenskolan och Risbäckskola i vårt arbete att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Planen utvärderas 2018-06-18

Rektorer Strandenskolan/Risbäckskola

Vad står begreppen för?

Diskriminering

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 1 kap 4§ och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

t.ex. strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämparen bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstd av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

DO använder sig av Myndigheten för delaktighets beteckning funktionsnedsättning – och inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället och inte hos personen.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang. Kränkningar kan vara:

fysiska (t.ex. slag och knuffar)

verbala (t.ex. hot, svordomar, öknamn)

psykosociala (t.ex. utfrysning, blickar, ryktesspridning)

text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms, negativa kommentarer i sociala medier)

någonting annat som kränker en elevs eller vuxens värdighet

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från personal inom skolan för att upprätthålla god ordning och en god arbetsmiljö är inte kränkande behandling.

Mål för Strandenskolan och Risbäck

Strandenskolan ska bedriva ett aktivt och effektivt arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Mål för läsåret 2017/2018

Alla elever och all personal ska känna sig trygga inom hela skolans område.

Eleverna är delaktiga i arbetet med planen genom elevrådet och elevskyddsombuden.

Elevrådet och elevskyddsombuden berättar om planen i klasserna.

Mentorer ska arbeta aktivt med värdegrundsfrågor.

Arbetsgången kring ett ärende ska vara känd för alla och den ska följas.

Aktiva åtgärder för att nå målen

Elevskyddsombud åk 6-9 – medverkar i handlingsplanen.

Planen tas upp på klass- och elevråd.

Förankring av likabehandlingsplanen och ordningsregler vid terminsstart.

Mentorer går igenom rutinerna för ett ärendes arbetsgång.

Elever, lärare och föräldrar reviderar tillsammans skolans ordningsregler vid läsåretsstart.

Värdegrunden genomsyrar all undervisning.

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Elevhälsoteamet tillsammans med klassföreståndare/mentorer arbeta förebyggande, vara ute i klasserna och prata värdegrund.

Pedagogisk lunch.

Rast- och bussvakt.

Vuxna i uppehållsrummet vid alla raster.

Trivselenkät åk 6-9.

Mentorstid 40 min/vecka åk 7-9.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

enskilda samtal
observationer i klassrum, matsal, korridorer och på raster osv.
specialpedagog/speciallärare i arbetslaget varje vecka
trivselenkäter
elevskyddsombudens arbete
utvecklingssamtal

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn, en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till mentor.
- Mentor samtalar med elev/elever som blivit utsatt för kränkning för att klargöra vad som hänt. Samtalet dokumenteras på bilaga 1A. Bestäm en tid för uppföljning om ca 1 vecka.
- Mentor till elev/elever som utfört kränkningen samtalar med eleven/eleverna för att klargöra vad som hänt. Om det är fler än en elev utförs samtalen med en och en. Samtal/samtalen dokumenteras på bilaga 1B. Viktigt att berätta att kränkningar inte accepteras och att det inte får förekomma enligt lag. Bestäm en tid för uppföljning om ca 1 vecka.
- Mentor till de inblandade eleverna kontaktar vårdnadshavare och berättar vad som hänt och vad som beslutats.
- Samtliga samtal ska dokumenteras på bilaga 1A eller 1B. Kopia på samtalen lämnas till rektor. Originalen förvaras i elevpärmerna.

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

- Anmälan om kränkande behandling sker på blankett ”Anmälan till rektor om kränkande behandling” (bilaga 2).
- Vid upprepade händelser kontaktas rektor. Rektor kan delegera ärendet vidare till EHT.
- En eventuell anmälan till socialtjänsten med stöd av SoL.14 kap § 1 gör rektor.
- Rektor är i sin tur skyldig att anmäla till huvudman (bilaga 3). Ingen värdering ska göras innan det sker en anmälan till rektor och huvudman.

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Bilaga 1A

Dokumentation vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skola	Klass
Elevens namn	Personnummer

Utredning

Samtal med den kränkta eleven

<p>Datum för samtal: Vid samtalet/samtalen har följande framkommit: När inträffade händelsen? Var inträffade händelsen? Vad skedde? Vad kan ha orsakat händelsen? Fortsatta åtgärder/tidsplan/ansvarig för dessa:</p>

Uppföljningssamtal

<p>Datum för samtal: Fyll i utredningsåtgärder som vidtagits:</p>
--

Information till vårdnadshavare

<p>Elevens vårdnadshavare har fått information datum: Vid samtalet beskriv vad som avhandlades:</p>
--

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Ort och datum	Befattning
Underskrift	
Namnförtydligande	

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden
 Bilaga 1B

Dokumentation vid diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skola	Klass
Elevens namn	Personnummer

Samtal med namn/klass/befattning (kan vara elev eller skolpersonal)

<p>Datum för samtal</p> <p>Vid samtalet/samtalen har följande framkommit:</p> <p>När inträffade händelsen?</p> <p>Var inträffade händelsen?</p> <p>Vad skedde?</p> <p>Vad kan ha orsakat händelsen?</p> <p>Fortsatta åtgärder/tidsplan/ansvarig för dessa:</p>
--

Uppföljningssamtal

<p>Datum för samtal:</p> <p>Fyll i utredningsåtgärder som vidtagits:</p>
--

Information till vårdnadshavare

<p>Elevens vårdnadshavare har fått information datum:</p> <p>Vid samtalet beskriv vad som avhandlades:</p>
--

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden

Ort och datum	Befattning
Underskrift	
Namnförtydligande	

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden
Bilaga 2

Anmälan till rektor om kränkande behandling

Skola	Klass
Elevens namn	Personnummer

Gör en kortfattad beskrivning av orsaken till anmälan:

Ort och datum	Befattning
Underskrift	
Namnförtydligande	

Dorotea kommun
Kultur- och utbildningsnämnden
 Bilaga 3

Anmälan till huvudman om kränkande behandling i förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och grundskola.

Skollagen (2010:800) 6 Kap 10” En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förkommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Anmälare/befattning:.....

Verksamhet:.....

Anmälan mottagen av:

Kuns ordförande:
 underskrift

eller

Kuns vice ordförande:.....
 underskrift

Dorotea den:.....